

A Fővárosi Ítéltábla a ügyvédi iroda (fél címe 1; ügyintéző: dr. ügyvéd) által képviselt BM Korlátolt Felelősségű Társaság („felperes címe”) felperesnek, a dr. ügyvéd () által képviselt alperes neve(alperes címe) alperes ellen vezető tisztségviselő felelősségének megállapítása iránt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 2018. január 30. napján meghozott 1.G.40.921/2016/16. számú ítélete ellen a felperes 17. sorszámú fellebbezése folytán a 2018. június 27-én megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg alperesnek 63.500 (hatvanháromezer-ötszáz) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az irányadó tényállás szerint alperes az I 2003 Kft. ügyvezetője volt a társaság megalakulásától 2003. január 6. napjától a társaság felszámolásáig.

Felperes 2007. március 14-én állította ki az I 2003 Kft. mint vevő számára a 3.300.795 forint + áfa értékű, 2007. március 31-i fizetési határidejű számláját. 2007. december 3-án ugyanezen felek között részletfizetési megállapodás jött létre a fenti tartozás részletekben történő megfizetése tárgyában, a megállapodásban foglaltak szerint 2008. június 15. napjáig kellett megfizetnie az alperes által képviselt adósnak a felperes felé fennálló tartozását. 2008. november 10-én felperes felszólította az adóst a fenti számlakövetelésből fennmaradt 2.601.079 forint összeg megfizetésére, a felszólítás eredménytelen maradt.

A felperes 2010. május 7-én előterjesztett kérelmére a Pest Megyei Bíróság az adós felszámolási eljárását 2011. május 23-i kezdő időponttal rendelte el. A felperes hitelezői igénybejelentését az adós felszámolója 3.600.000 forint összegben „f” kategóriába soroltan igazolta vissza. Az adós a beszámoló letétbe helyezési kötelezettségének 2008. évtől, míg közzétételi kötelezettségének azt megelőzően egyetlen esetben sem tett eleget.

Az alperes ügyvezetőként a Cstv. 31. §-ban felsorolt kötelezettségeinek nem tett eleget, majd a felszámoló feljelentését követően felvette a kapcsolatot a felszámolóbiztossal, a tulajdonában álló lejárt műszaki engedélyű Seat Inca típusú tehergépkocsit átadta, azonban a társaság iratait nem, arra hivatkozott, hogy a társaság valamennyi iratanyagát ismeretlen tettesek eltulajdonították a feltört gépjárművéből.

Az adós Kft. a felszámolási eljárás kezdő időpontjában 1.125.840 forint összegű készpénzzel és a Seat Inca típusú gépjárművel rendelkezett.

A Budapest Környéki Törvényszék a 2014. január 3-án jogerőre emelkedett végzése alapján az egyszerűsített felszámolási eljárást befejezte. Az adós vagyonából a hitelezői igények részben térültek meg, a hitelezői igények kielégítésének mértéke 20,8% volt, a felperes hitelezői igénye nem nyert kielégítést.

A felperes módosított keresetében annak megállapítását kérte, hogy alperes mint a I 2003 Kft. vezető tisztségviselője a társaság felszámolásának kezdő időpontjától, 2011. május 23-tól visszamenőleg számított 3 éven belül olyan gazdálkodó tevékenységet folytatott, mellyel a társaság fizetéseképtelenné válását jelentősen elősegítette, illetve feladatait nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látta el, és ezáltal a gazdálkodó szervezet vagyona 10.000.000 forint összeggel csökkent, így a felperes 3.600.000 forint összegű tökekövetelésének teljes kielégítését megghiúsította. Kérte továbbá alperest 3.600.000 forint hitelezői igény megfizetésére, valamint 10.000.000 forint erejéig vagyoni biztosíték nyújtására kötelezni, perköltségben marasztalása mellett. Keresetének jogalapjaként a Cstv. 33/A. §-át jelölte meg.

Előadta, hogy az adós gazdálkodó szervezet 2005. év óta nem csatolt mérleget, azt nem tette közzé, ami a felelős gazdálkodás hiányát jelenti. Álláspontja szerint az alperes érzékelhette, hogy akadozik az adós gazdasági társaság működése, és ehhez képest folyamatos megrendeléseket eszközölt. Az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete 2007. március 31. napján bekövetkezett. 2007. december 3. napján az alperes által képviselt adósi társaság tartozáselismerő nyilatkozatot tett, egyben részletfizetést vállalt, melyben a perbeli követelés is szerepelt. Felperesi álláspont szerint az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete 2007. március 31-től kezdődően folyamatosan fennállt, és bekövetkezésének időpontja legkésőbb a felperes legutóbbi fizetési felszólításának időpontjához, azaz 2008. november 10-i időponthoz köthető. Hangoztatta, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének időpontját csupán valószínűsíteni, és nem bizonyítani kell. Rögzítette, elsősorban a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésének arra a fordulatra hivatkozik, hogy az alperes a hitelezők követelésének teljes mértékben történő kielégítését megghiúsította. Felhívta a figyelmet arra, hogy a hitelezői igények kielégítésére fordítható vagyon 903.990 forint volt, melynek következtében legkevesebb 21.515.387 forint összegű hitelezői követelés maradt kielégítetlen a felszámolási eljárás lezárultakor. Álláspontja szerint ennek megállapítása szakértői bizonyítást nem igényel, ezért szakértő kirendelését ellenzi. A Cstv. 33/A. §-a szerint továbbá a vagyonsökkenést a felszámolás kezdő időpontját megelőző 3 évre vonatkozóan kell vizsgálni. A NAV 2015. január 13. napján kelt értesítésében a törvényszék megkeresésére megküldte az adós 2006. és 2007. évi adóbevallásait. A 2007. évi társasági adóbevallás szerint az adós társaság mérleg szerinti főösszege 56.755.000 forint volt. Ezen túlmenően nem áll rendelkezésre további adat, nem lehet felderíteni az adós 2008. május 23. napján fennálló vagyonának mértékét kétséget kizáró módon, de a fenti adatok alapján a 2007. évi adóbevallásban rögzített 56.755.000 forint mérlegfőösszeget jelöli meg, amely az adós minden vagyonelemét összefoglalóan tartalmazza. Ehhez képest a felszámolás kezdő időpontjában az adós fennálló vagyona 1.194.590 forint volt. Mindezek alapján megállapítható, hogy az adós vagyona a felszámolás kezdő időpontját megelőző 3 év során összesen 55.560.410 forint értékben csökkent.

Alperes a kereset elutasítását, a felperes perköltségben marasztalását, és a felperes vagyoni biztosíték nyújtására irányuló indítványának az elutasítását kérte.

Állította, hogy az ügyvezetése időtartama alatt az adós társaság mindvégig a hatályos adó és számviteli jogszabályoknak megfelelően működött. Azzal is érvelt, hogy a társaság könyvelési tevékenységét a felszámolás napjáig szerződés alapján az adóhatóságnál bejelentett könyvelők látták el, akik szerződésük alapján kötelesek voltak az éves beszámoló benyújtására. A könyvelőirodával

aláírt megbízási szerződés alapján joggal bízhatott abban, hogy az általa feltárt bevallások közzétételre és benyújtásra kerülnek. Hivatkozott arra is, hogy a Cstv. 31. §-ban meghatározott iratátadási kötelezettségének amiatt nem tudott eleget tenni, mert az adós cég iratanyaga más vagyontárgyakkal együtt eltulajdonításra került, melynek alátámasztására csatolta a Gödöllői Rendőrkapitányság határozatát. A vagyoni biztosíték nyújtása iránti kérelem tekintetében arra hivatkozott, hogy ügyvezetőként és tulajdonosként az adós társaságot terhelő 10.000.000 forintot meghaladó Széchenyi hitel tekintetében kezesként köteles helytállni, illetve 4 eltartottról köteles gondoskodni. Állította, hogy az adós társaság megfelelően működött, alkalmazottakat foglalkoztatott, azonban csökkent a megrendelés, így a felperes felé fennálló tartozását nem tudta rendezni. Álláspontja szerint felperesnek az adós társaság fenyegető fizetéseképtelenségének időpontjára vonatkozó állítása megalapozatlan, a követelés összegét érintően a felek között vita volt. A vagyonsökkenés tekintetében sem fogadta el a felperes által levezetetteket.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította, kötelezte továbbá felperest az alperes javára 266.700 forint perköltség megfizetésére.

Határozata jogi indokolásában idézte az eljárásra irányadó, a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 33/A. § (1) bekezdésében foglaltakat, a 31. § (1) bekezdés a)-d) pontjában, valamint (3) bekezdésében írtakat, és utalt az ügyvezetői felelősség alapjául szolgáló gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (Gt.) 30. § (2) és (3) bekezdésében foglaltakra. Rögzítette, hogy a felhívott jogszabályi rendelkezések szerint a társaság ügyvezetésének csődközeleli helyzetben a hitelezői érdekeket sértő indokolatlan mértékű kockázatvállalástól tartózkodnia kell. E követelmény felróható megszegése esetére szabályozza a Cstv. 33/A. §-a a vezető tisztségviselők hitelezőkkel szembeni helytállási kötelezettségét. Kifejtette, amennyiben felperes a hitelezői követelések teljes kielégítésének meghíúsulására hivatkozik, vizsgálendő, hogy a fenyegető fizetéseképtelenség bekövetkezésének időpontjában a hitelezői igények kielégítésére fordítható vagyon mértéke mekkora volt, és az a vezető tisztségviselő felróható magatartása folytán mennyivel csökkent. Hangsúlyozta, az ügyvezetői felelősség vizsgálata a Cstv. 33/A. § (1) bekezdés második fordulata tekintetében nem korlátozódik a felperesi hitelezői igény kielégítésének vizsgálatára. Az ügyvezető felelősségét e körben is a hitelezők egységét szem előtt tartva, széleskörűen, a kielégítésre szánt társasági vagyon feltárása mellett kell mérlegelni. A törvényszék álláspontja szerint a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében rögzített tényállás lényeges eleme az alperes által vezetett adós társaság fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkezése, mivel a fent rögzítettek szerint a Gt. ez időponttól állít magasabb mércét a társaságok vezető tisztségviselői számára, az alperes felelőssége, az adós társaság vagyona ettől kezdve vizsgálendő. Ennélfogva nem mellőzhető felperesnek az adós társaság fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkeztére vonatkozó tényállítása. Kifejtette, a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésére alapított kereset tekintetében a per eldöntéséhez szükséges az adós társaság fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete bekövetkeztének időpontja mint tényállási elem, annak valószínűsítése nem elegendő az alperes felelősségének megállapításához. Utalt rá, hogy a Pp. 3. § (3) bekezdése értelmében tájékoztatta felperest a bizonyításra szoruló tényekről, és a sikertelen bizonyítás jogkövetkezményeiről is. A felperesnek ennek ellenére további bizonyítási indítványa nem volt.

Az elsőfokú bíróság elsődlegesen az adós társaság fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének vizsgálata körében arra az álláspontra helyezkedett, hogy a rendelkezésre álló adatok nem alkalmasak az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete bekövetkezése időpontjának a megállapítására, és az e körben tett felperesi előadás alátámasztására. Kifejtette, a fenyegető fizetéseképtelenség akkor áll fenn, ha az adós előreláthatólag nem képes a tartozásai kifizetésére, tehát alapvetően a vagyonihiányhoz kapcsolódik, ahhoz az időponthoz, amikor a vagyon nagyságát a

tartozások összessége meghaladja, és mindez észszerűtlen kockázattal végzett gazdasági tevékenység mellett történik. Utalt rá, hogy az eljárás során, a fenyegető fizetéseképtelenség idejének feltárása nem volt lehetséges. Önmagában a felperes által kiállított számla teljesítési határidejének mulasztásából nem lehet következtetni az adós társaság likvid pénzeszközeinek teljes hiányára. Rögzítette, a felperes által csatolt, 2008. november 10. napján kelt fizetési felszólítás a számlában foglalt 3.960.954 forint összegtől eltérően már csak 2.601.079 forint megfizetéséről szól. A teljesítés határidejét követően az adós társaság részéről fizetés történt, tehát 2007. március 31. és 2008. november 10. napja között az adós társaság aktív likvid vagyonnal rendelkezett. A fizetési felszólítás időpontját sem fogadta el az adós társaság fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete bekövetkezésének időpontjaként, mert az volt az álláspontja, hogy pusztán egy fizetési felszólítás és annak nem teljesítése nem bizonyítja az adós társaság vagyonihiányát és észszerűtlen kockázattal végzett gazdasági tevékenységét. Mindezek alapján bizonyítatlannak ítélte felperesnek az adós társaság fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete bekövetkezésének időpontjára vonatkozó tényállítását. A további tényállási elemeket illetően leszögezte, hogy az alperes felróható, hitelezői érdeksértő magatartása körében a felperes alapvetően a Cstv. 33/A. § (2) bekezdésében rögzített törvényi vélelemre hivatkozott. A cégnyilvántartásban szereplő adatok alapján megállapította, hogy az adós cég utoljára a 2007. évi beszámoló letétbehelyezési kötelezettségének tett eleget, míg a közhiteles nyilvántartás adatai szerinti közzétételi kötelezettségét nem teljesítette. Alperes nem vitatta, hogy az iratadási kötelezettségének rajta kívül álló okok miatt ugyan, de nem tett eleget. Mindebből azt a következtetést vonta le, hogy a Cstv. 33/A. § (3) bekezdése szerint a hitelezői érdekek sérelme vélelmezett. A vélelem fennállása eredményeként felperesnek kell bizonyítania többek között azt, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését követően az adós vagyonában vagyonsökkenés következett be, és annak mértékét is. Vélelmezni szükséges, hogy a fenti mulasztást követően bekövetkezett vagyonsökkenés az adós hitelezői érdekeket sértő magatartásának a következménye, azaz a vélelem az alperesi vezető tisztségviselő hitelezők érdekeivel ellentétes magatartása, továbbá ezen magatartás és az adós társaság vagyonsökkenése közötti okozati összefüggésre kiterjed. A vagyonsökkenés ténye és annak mértéke a felperes bizonyítási kötelezettsége, ez egyben a keresete alapjául szolgáló Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében rögzített tényállás második fordulatára való hivatkozás esetén is irányadó a vezető tisztségviselők hitelezőkkel szembeni felelőssége tárgykörben felállított joggyakorlat elemző csoport összefoglaló véleménye alapján. A vagyonsökkenés tényének megállapításához szükséges azonban bizonyítani a fenyegető fizetéseképtelenség bekövetkeztének időpontjában a hitelezők kielégítésére rendelkezésre álló társasági vagyont. Felperes az adós társaság vagyonának mértékére tett állítását, a NAV által küldött társasági adóbevallásban foglaltakra alapította. Ezzel összefüggésben rögzítette, hogy a felperes által hivatkozott irat az adós társaság 2007. évi vagyonára vonatkozik, melyben foglalt adatok már csak azért sem vehetők figyelembe, mert a kereset alapjául szolgáló jogszabály szerint a felszámolás kezdő időpontját megelőző 3 év vizsgálendő az ügyvezető felelőssége szempontjából, tehát a 2008. május 23. napját megelőző időszak és az adós társaság akkor meglévő vagyonára vonatkozó adat irreleváns, hacsak felperes nem bizonyítja, hogy a 2007. évre vonatkozó adóbevallásban szereplő adatok a fenyegető fizetéseképtelenség időpontjában is irányadóak voltak. Ilyen állítást felperes nem tett, ezért a bíróság ennek bizonyítására nem is hívta fel. Miután felperes a bíróság által megjelölt bizonyítandó tényekre vonatkozó bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget, azok bizonyítatlanok maradtak. Mindezt a törvényszék a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján felperes terhére értékelte. Ezért felperes keresetét a vagyoni biztosíték nyújtására való kötelezésre is kiterjedően elutasította. A perköltségről a Pp. 78. § alapján rendelkezett, felperest az alperesnek járó ügyvédi munkadíj megfizetésére kötelezte, mely mértékének megállapításakor figyelemmel volt az ítéletábra 11.Gf.40.422/2015/3. számú végzésében az alperes javára megítélt 30.000 forint összegű ügyvédi munkadíjra is.

Az ítélet ellen felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását, az alperes felelősségének a Cstv. 33/A. § (1) és (2) bekezdés szerinti megállapítását kérte, azaz, hogy alperes a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően a vezetői feladatait nem a hitelezők, így a felperes érdekeinek figyelembevételével látta el, és ezáltal a hitelezők (felperes) követeléseinek teljes mértékben történő kielégítését megghiúsította.

Másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és újabb határozat hozatalára utasítását, valamint az elsőfokú bíró személyétől eltérő, másik bíró kijelölését kérte. Fellebbezési kérelme indokaiként az elsőfokú ítéletben rögzített és a felperes által nem vitatott tények felsorolását követően azt hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság megállapításai több tekintetben ellentétesek az ítéletábra hatályon kívül helyező végzésében rögzített utasításokkal, a Cstv. vonatkozó szabályaival és az ügyben rendelkezésre álló iratokkal.

Állította, hogy a fenyegető fizetéseképtelenség bekövetkezésének időpontját felperesnek csupán valószínűsítania és nem bizonyítania kell, ez az időpont megállapításra kerülhet a hitelezői követelés esedékességének napjában is. Határozott álláspontja szerint iratok hiányában az elsőfokú bíróság által elvárt, kétséget kizáró bizonyítás objektíve nem lehetséges. Az elsőfokú bíróság álláspontjának elfogadása esetén, ha a Cstv. 33/A. § (2) bekezdése szerinti vélelem kizárólag az okozati összefüggésre terjed ki, úgy a Cstv. 33/A. § (2) bekezdése szerinti vélelem valójában alkalmazhatatlan. Így bármely ügyvezető elkerülheti a felelőssége megállapíthatóságát abban az esetben, ha iratanyagot nem ad át a felszámolási eljárásban, beszámoló készítési kötelezettségének pedig nem tesz eleget. Úgy vélte, nem lehet kétséges, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezett, az időpont meghatározása kizárólag viszonyítási pontot jelent. Idézte a Kúria Polgári Kollégiuma joggyakorlat elemző csoportjának az ítélet által is hivatkozott, bár e tekintetben figyelembe nem vett megállapítását, mely szerint a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet időpontját olyan pontossággal kell meghatározni, amely a kereseti kérelem megalapozott elbírálásához feltétlenül szükséges. Leszögezte, az elsőfokú ítélet szerint is a Cstv. 33/A. § (2) bekezdése szerinti vélelem az okozati összefüggésre kiterjed, amely esetben nincs jelentősége annak, hogy a vezető tisztségviselő a vagyon csökkentésére irányuló magatartását mikor követte el, következésképpen, hogy a fizetéseképtelenségi helyzet mikor következett be. Mivel az adós egyáltalán nem tett eleget a beszámoló közzétételi kötelezettségének és beszámoló letétbe helyezési kötelezettségének is utoljára a 2007. évre vonatkozóan tett eleget, amely kötelezettség teljesítése az alperes mint vezető tisztségviselő felelősségi körébe tartozott, kétséget kizáróan megállapítható a fent írt vélelem alapján, hogy az alperes ügyvezetői feladatait nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látta el, így az adós társaság fennállása során folyamatosan a Cstv. szerinti felelősségét megalapozó magatartásokat valósított meg, tekintet nélkül arra, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet ténylegesen mikor következett be. Alperesnek már legkésőbb a számla fizetési határidejének napján előre kellett látnia, hogy nem lesz képes esedékességkor kielégíteni a vele szemben fennálló követelést. A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet tehát 2007. március 31. napján bekövetkezett. Az adós a vállalt részletfizetés ellenére sem teljesítette a fizetési kötelezettségét, így felperes 2008. november 10. napján ismételt felszólította az adóst a fizetési kötelezettségei teljesítésére, eredménytelenül. Legkésőbb tehát ez időpontban már nyilvánvalóvá vált, hogy az adós nem képes a részletfizetésben vállalt feltételeinek eleget tenni. Hangsúlyozta, az adós esedékességet követő részleges elhanyagolható mértékű teljesítése nem változtat azon, hogy valamennyi esedékes követelését már ekkor sem tudta határidőben teljesíteni. A fizetéseképtelenségi helyzet normatív fogalom, amelynek nem eleme, hogy az adós az összes tartozását ne tudja megfizetni. A fizetéseképtelenség likviditási és nem szolvenciális kérdés, tehát nem azt szükséges e körben vizsgálni, hogy az adós vagyona fedezi-e a kintlévőségeket, hanem azt, hogy az adós határidőre tudja-e teljesíteni a vállalt fizetési kötelezettségeit. És bár igaz az a megállapítás, hogy a 2007. március 31-i teljesítési határidő elmulasztásából valóban nem lehet az adós likvid pénzeszközeinek teljes hiányára következtetni, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet

bekövetkeztének megállapításához azonban elegendő, hogy az alperes a 2007. március 31-i esedékességkor már nyilvánvalóan előre láthatta, hogy az adós nem képes kielégíteni teljes mértékben a vele szemben fennálló esedékes követeléseket. Mivel az adós a részletfizetési megállapodásban és egyben tartozáselismerésben foglalt határidőket sem teljesítette, ezért felperes ismételtén kénytelen volt fizetési felszólítást intézni 2008. november 10. napján az adósnak, melyet az adós nem teljesített és nem is vitatott. Felperesi álláspont szerint mindez egyértelműen bizonyítja, hogy az adós társaság legkésőbb ekkor fizetéseképtelenné vált, de legalábbis a fizetéseképtelenségével fenyegető helyzete bekövetkezett, melyről az alperesnek nyilvánvalóan tudomással kellett bírnia. Az a tény pedig, hogy az adós iratanyaga nem lett becsatolva, és ezért a vagyoni helyzete és a fenyegető fizetéseképtelenség idejének feltárása nem volt lehetséges, nem értékelhető a felperes terhére, mivel felperes indítványozta, hogy a felszámolótól kerüljön beszerzésre valamennyi rendelkezésre álló létező irat az adósról vonatkozó többi irat pedig az alperes állítása szerint a birtokából eltulajdonítása került. Felperes határozott álláspontja szerint nem köteles bizonyítani a vagyonsökkenés mértékét sem, mivel a Cstv. 33/A. §-a értelmében nem csak a vagyonsökkenés, hanem vagylagosan a hitelező követeléseinek teljes mértékben történő kielégítésének meghiúsulása is megvalósítja a törvényi tényállást. E megállapítás teljes mértékben összhangban van a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésének nyelvtani értelmezésével, ahol a gazdálkodó szervezet vagyonának csökkenése és a hitelezői követelések teljes kielégítésének meghiúsulása mint tényállási elemek alternatív, vagylagos viszonyban vannak, tehát elegendő pusztán az egyik tényállási elem megvalósítása is az alperes felelősségének megállapításához. Az pedig nem vitatott tény, hogy a felperes az adós felszámolási eljárása során egyáltalán nem nyert kielégítést, amely a Cstv. 33/A. § (2) bekezdés szerinti vélelem fennállására tekintettel az alperesnek felróható. A Cstv. 33/A. § (1) bekezdésének második fordulata egyértelművé teszi, hogy a vezető tisztségviselő felelőssége e jogszabály alapján már akkor is fennáll, ha az adós társaság felszámolási eljárása során nyilvántartásba vett hitelezői követelések közül akár csak az egyik nem kerül teljes kielégítésre. Mivel az adós felszámolási eljárása során nyilvántartásba vett követelése egyáltalán nem került kielégítésre, így az alperes felelőssége a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése alapján megállapítható. A nyilvántartásba vett 22.419.377 forint hitelezői igényből legkevesebb 21.515.387 forint összegű hitelezői követelés maradt kielégítetlen a felszámolási eljárás lezárulásakor. A vagyonsökkenés tényének és mértékének bizonyítására a rendelkezésre álló információkhoz és lehetőségekhez mérten eleget tett, az objektíve elérhető létező adatok alapján az adós 2008. május 23. napján fennálló vagyonaként a 2007. évi adóbevallásában rögzített 56.755.000 forint mérlegfőösszeget jelölte meg, mivel az az adós minden vagyonelemét összefoglalóan tartalmazza, és ennél reprezentatívabb, hitelesebb adat felderítésére nem volt lehetőség. Az adós felszámolási eljárás kezdő időpontjában fennálló vagyona a felszámolás kezdő időpontját megelőző 3 év során nagyságrendekkel jelentősen csökkent, mely vagyonsökkenés mértéke 55.560.410 forint összegre tehető. Határozott véleménye az, hogy az adós vagyonsökkenése tényének és mértékének megállapításához igazságügyi szakértő igénybevételére – azon túlmenően, hogy a felperes szerint erre vonatkozó bizonyítási kötelezettség nem terhelte – azért sem volt szükség, mert arra a könyvelési iratok „állítólagos eltűnésére” tekintettel nem állt rendelkezésére semmilyen többletinformáció a perben rendelkezésre álló iratanyagban. Az adós vagyonsökkenésének tényét a felszámolás kezdő időpontját megelőző 3 év során továbbá az is bizonyítja, hogy az adós 14.300.000 forint összegű követelése érvényesítése iránt a K-R H Kft.-vel szemben a Pest Megyei Bíróság előtt indított 10.G.24.447/2008. számú per az adós mint felperes és a K-R H Kft. mint alperes 2010. november 24. napján kelt közös kérelme alapján megszüntetésre került, azonban a követelt összeg a felszámolási vagyonban nem jelent meg.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság az irányadó tényállást helyesen állapította meg, és egyetértett az ítéletáttal a

jogvita elbírálására irányadó jogszabályi rendelkezésekből levont, a kereset elutasítását eredményező jogkövetkeztetésével is.

Ezért az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét, annak helytálló indokai alapján, a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján, utalva a Pp. 254. § (3) bekezdésében foglaltakra is, helybenhagyta.

A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel az ítéletábra az alábbiakat emeli ki.

Az adott ügyben eljáró bíróságoknak abban a kérdésben kellett állást foglalniuk, hogy a rendelkezésre álló peradatok – mivel felperes az igazságügyi szakértő kirendelését a bizonyítási kötelezettségének kioktatása ellenére nem kérte – elegendőek-e a felperes bizonyítási körébe eső, az alperes által képviselt társaság fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete bekövetkezése időpontjának meghatározásához. Ha igen, úgy megállapítható-e az alperes felelőssége a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésének második fordulata alapján.

Mindenekelőtt leszögezi az ítéletábra, hogy a fenyegető fizetéseképtelenségi helyzet időpontjának megjelölése alapvető jelentőségű a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében szabályozott vezető tisztségviselői felelősség megállapítására irányuló perekben. A vezető tisztségviselő hitelezőkkel szembeni magatartása, a hitelezői érdekek elsődlegessége szerinti eljárása mint elvárhatósági követelmény csak ez időpontot követően tanúsított vezetői magatartás tekintetében vizsgálható. Kétségtelen, a fenyegető fizetéseképtelenség megállapíthatósága tekintetében lényeges kérdés, hogy az adós a tartozását az esedékességkor képes-e kiegyenlíteni. Egységes a bírói gyakorlat abban, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének időpontja meghatározásához egyaránt szükséges vizsgálni, hogy a vezető tisztségviselő kellően gondos eljárás, a gazdálkodás figyelemmel kísérése mellett mikor értesülhetett e helyzet fennállásáról. A likviditás vizsgálata, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének feltárása annak előrelátását jelenti, hogy a társaság esedékességkor képes lesz-e eleget tenni a fizetési kötelezettségeinek. E tény a konkrét, lejárt és ki nem egyenlített tartozások fennállásából, valamint az éves beszámoló adataiból következtethető.

Felperes állította, hogy az alperes által képviselt társaság fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete 2007. március 31. napjától folyamatosan fennállt, de legkésőbb 2008. november 10. napján, a felperes alpereshez intézett fizetési felszólításának időpontjában bekövetkezett. Tény, hogy a felperes 3.300.795 forint összegű számlájának fizetési határideje 2007. március 7. volt, a felek között azonban 2007. december 3-án részletfizetési megállapodás kötött a fenti tartozás részletekben történő kiegyenlítéséről, melynek alapján 2008. június 15. napjáig kellett volna az alperes által képviselt társaságnak a tartozását kiegyenlítenie. Mivel az adós csupán részben törlesztett, ezért felperes felszólította a fennmaradt 2.601.079 forint megfizetésére. Egyetértett az ítéletábra az elsőfokú bíróságnak azzal a következtetésével, hogy pusztán egy tartozás kiegyenlítésének az elmulasztása – figyelemmel a követelés összecszerűségének adósi vitatására is – még nem feltétlenül jelenti a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését. Különös figyelemmel arra is, hogy az esedékesség időpontját maguk a felek változtatták meg részletfizetési megállapodásukkal, felperes tehát a részletfizetés engedélyezésével a követelése vonatkozásában az esedékesség időpontját megváltoztatta, hozzájárulva ezzel a korábbi esedékesség tekintetében a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet megszüntetéséhez. A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezése időpontjának meghatározásához még alapvető segítséget nyújt az adós gazdálkodásának adatait szemléltető éves beszámoló a releváns adataival. A mérleg feltünteteti a társaság vagyonát, annak forrásait, ezen belül a kötelezettségeit is. A mérlegadatok közül a forgóeszköz-vagyon és a rövid lejáratú, éven belül teljesítendő kötelezettség bír jelentőséggel. E

mérlegadatok összevetésével adható válasz arra a kérdésre, hogy egy adott üzleti évben rendelkezett-e az adós gazdálkodó szervezet megfelelő nagyságú likvid vagyonnal, azaz készpénzzel és éven belül készpénzzé tehető forgóeszköz-állománnyal a gazdálkodási éven belül teljesítendő kötelezettségei kiegyenlítésére. Alperes 2008. évtől a beszámoló letétbe helyezési kötelezettségét nem teljesítette, felperes ezért a vagyonsökkenés meghatározásánál a 2007. évi adóbevallás mérlegfőösszegét vetette össze az adós felszámolás kezdő időpontjában meglévő 1.194.590 forint értékű vagyonával. Ennek alapján a vagyonsökkenés mértékét 55.560.410 forint értékben határozta meg. E dokumentumok, valamint az adós iratainak elégtelensége és a felperes igazságügyi szakértő kirendelésére irányuló bizonyítási indítványának hiányában az ítélet tábla is egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a rendelkezésre álló peradatok nem elegendőek a felperes által a fizetése képtelenséggel fenyegető helyzet időpontjának meghatározására, sem pedig az ugyancsak bizonyítandó vagyonsökkenés mértékének megállapítására. Mindezek alapján helytállóan jutott tehát arra a meggyőződésre az elsőfokú bíróság, hogy a fizetése képtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezése időpontjának konkretizálása hiányában – amely adott esetben szakértői bizonyítással lett volna tisztázható – nem vizsgálhatók a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében írt további tényállási elemek sem.

A kifejtettek alapján nem alapos felperesnek a fizetése képtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezése időpontjának meghatározását a valószínűsítés szintjén elfogadhatónak tartó álláspontja sem. A Cstv. 33/A. §-ában szabályozott felelősségi alakzat szerinti kereset lényegi eleme a fizetése képtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezése időpontjának meghatározása, melynek bizonyítása az erre hivatkozó, azt állító felperes kötelezettsége. A fenyegető fizetése képtelenséggel előállt helyzet bekövetkezése időpontjának meghatározásánál kiindulási alap lehet ugyan a felperes keresetében jelzett, általa valószínűsített időpontok valamelyike, de az ítéleti szintű bizonyossághoz további bizonyítás szükséges. Ez irathiany esetén még inkább indokolható, mivel ez esetben a hiányos számviteli dokumentumokból kell prognosztizálni adatokat, és levonni olyan közgazdasági szempontú következtetéseket, amelyek alapul szolgálhatnak a bíróság döntésének meghozatalánál. A Cstv. felperes által is hivatkozott értelmezése szerint a vélelem alkalmazhatósága sem mentesíti felperest a fizetése képtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezése időpontjának a bizonyítása alól a Cstv. 33/A. § (1) bekezdés második fordulatára alapított kereset esetén sem. A vélelem csupán a hitelezők érdekeivel ellentétes magatartásra, és annak a bizonyított mértékű vagyonsökkenéssel való okozati összefüggésére terjed ki. Tévesen állítja felperes a fellebbezésében azt is, hogy az elsőfokú bíróság jogértelmezése a vélelem alkalmazhatatlanságát jelentené. Mindig az adott ügy egyedi sajátosságai alapján lehet állást foglalni abban a kérdésben, hogy a tények, így a fizetése képtelenséggel fenyegető helyzet, illetve vagyonhiány megállapításához szükséges-e a bíróság kompetenciáját meghaladó különleges szakértelem. Az ítélet tábla megítélése szerint – egyezően az elsőfokú bírósággal – a fizetése képtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezése időpontjának, és a vagyonsökkenés mértékének a meghatározása az ügyben feltárt valamennyi tény ismeretében, a rendelkezésre álló bizonyítékok szakértői szempontú vizsgálatával lett volna lehetséges.

A kifejtettek alapján tehát megállapítható, hogy a felperes fellebbezésében előadottak nem szolgáltak olyan, a Pp. 235. § (1) bekezdésében írtak szerint megengedett új ténnyel, illetve bizonyítékkal, amely lehetőséget adott volna a helytálló elsőfokú ítélet megváltoztatására, illetve annak hatályon kívül helyezésére.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért az eljárással felmerült másodfokú eljárási illetéket maga viseli, megfizetni tartozik továbbá az alperes másodfokú eljárással felmerült ügyvédi munkadíját, melynek mértékét az ítélet tábla a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi

munkadíjakról szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdésében foglaltak alapján hivatalból, mérlegeléssel határozta meg a kifejtett jogi képviselési tevékenységhez igazodóan.

Budapest, 2018. június 27.

. Hunyady Mariann s.k.
a tanács elnöke

Dr. Czifra Veronika s.k.
előadó bíró

Dr. Horváth Andrea s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző